

ÍNDICE

PRESENTACIÓN	3
A LINGUA COMO INSTRUMENTO DE INCLUSIÓN	5
MARCOS DE REFERENCIA	6
INTERNACIONAL	6
EUROPEO	7
ESTATAL	8
AUTÓNOMICO	8
LOCAL	9
LINGUAXE NON EXCLUÍNTE	10
USOS SEXISTAS	11
SOLUCIÓN S NON SEXISTAS	13
DECÁLOGO	14
LINGUAXE ADMINISTRATIVO	15
TERMOS	16
LINGUAXE VISUAL/ LINGUAXE WEB	35
BIBLIOGRAFÍA E WEBGRAFÍA	42

A Deputación de Ourense como organismo público faise cargo do papel que desempeña no bo funcionamento dos mecanismos para a construción das políticas de igualdade, e mais concretamente das políticas lingüísticas. A lingua xoga un papel fundamental na transmisión da cultura e dos valores, e posúe a capacidade de normalización dos usos. A través destes mecanismos contribúese ao impulso, reforzo e consolidación do novo pacto social entre as mulleres e os homes.

A lingua é o instrumento por medio do cal expresamos os nosos pensamentos, as nosas ideas e a nosa forma de concibir o mundo. É un reflexo da cultura da sociedade nun determinado momento por iso mesmo, os cambios sociais levan consigo inevitablemente cambios nos usos da linguaxe.

Toda lingua, como instrumento de comunicación que é, require, para cumprir esta función, adaptarse ás necesidades de quen a usa, polo que mostra gran capacidade para modificarse e acompañar a evolución do xénero humano. Hai que sinalar que cada lingua conforma a realidade nun determinado sentido, ensínanos a ver o mundo.

A lingua galega dispón de recursos suficientes para que, sen apartarse da norma que rexe o funcionamento do sistema lingüístico, poida non só reflectir esa igualdade, senón contribuír a ela. Aínda que as modificacións no uso da lingua se producen lentamente, o importante é que participen delas os distintos sectores da sociedade e sexan asumidas por toda a comunidade falante.

É preciso reclamar da lingua a flexibilidade suficiente para atender as demandas dunha cidadanía que require unha comunicación efectiva pero que non sexa ambigua, discriminatoria nin excluínte, e fundamentalmente que os termos representen con xustiza a realidade que designan.

Ata agora o uso que facían as persoas da linguaxe, empregando sempre como representativo o xénero masculino, outorgaban aos varóns o privilexio da voz e da representación, mentres que invisibilizando as mulleres, excluíaas. Afortunadamente, estamos ante un proceso onde a responsabilidade política está en acompañar os cambios lingüísticos cos da sociedade, co fin de lograr que esta se converta na canle sobre a que sedimentar e lexitimar a presenza das mulleres nos espazos do poder e da autoridade.

Coa linguaxe inclusiva fomentamos os principios comunicativos da lingua como o de ser previsible, persoal ou dinámica, e enriquecémola do mesmo xeito que as achegas das mulleres enriquecen a vida social.

A Deputación de Ourense desaproba calquera uso discriminatorio e excluínnte da nosa lingua, e comprende, asume e comparte o seu papel nun momento histórico que require un compromiso firme coa igualdade. Isto implica, para esta institución, integrar a linguaxe inclusiva nos documentos e textos legais co fin de avanzar na igualdade de mulleres e homes.

Coa elaboración e difusión desta guía a Deputación de Ourense ten como obxectivo facilitar o bo uso do sistema lingüístico para corrir o uso sesgado do mesmo, como unha das medidas para acadar en igualdade como veremos ao longo deste manual.

A Deputación de Ourense pretende poñer a disposición de todo o persoal este documento de traballo, para que responsables de órganos xestores e persoal técnico atopen nel pautas adecuadas para facer tamén do noso idioma un instrumento de comunicación en igualdade.

Ante o cuestionamento de cales son os motivos polos que temos que usar unha linguaxe non excluíte ou linguaxe inclusiva a resposta resulta clara e contundente. Se pretendemos que a utilización da nosa lingua se adecúe aos cambios que demanda a sociedade actual, un dos aspectos que debemos ter en conta é o uso non discriminatorio da linguaxe por razón de sexo, de forma que homes e mulleres se atopen representados de xeito igualitario.

Nunha sociedade na que as mulleres desempeñaron un papel de subordinación con respecto aos homes, asignando pautas de comportamento e roles distintos a cada un dos dous sexos, a linguaxe representaba esa situación de dependencia e contribuían a reforzala. Nos últimos anos, a posición das mulleres experimentou unha transformación nos distintos ámbitos da vida, e isto propiciou revisar os hábitos lingüísticos para dar resposta á nova realidade.

Mulleres e homes usamos a linguaxe como ferramenta para comunicarnos e desa forma estruturamos o noso pensamento. As nosas ideas, as nosas emocións e os nosos pensamentos transmitímolos a través da linguaxe. A realidade cambia, polo cal a linguaxe tamén se vai modificando, actualizando, evolucionando e, deste xeito, vai dando resposta ás necesidades de quen a utiliza.

Poderíamos afirmar que a linguaxe é un organismo vivo, dinámico e flexible que pode adecuarse a diferentes situacións e contextos cumprindo co seu único obxectivo é dicir, que a mensaxe chegue ás persoas receptoras nas condicións máis óptimas para o seu entendemento.

Os seres humanos posúen a capacidade de establecer comunicación cos seus iguais a través da linguaxe. Afixémonos, a usar o xénero gramatical masculino como xenérico para facer referencia tanto a homes como a mulleres, representando a estas como subordinadas do home. A forma de concibir e estruturar a nosa lingua é un reflexo dos cambios producidos nas diferentes realidades ao longo da historia. Resulta rechamante que sendo a lingua unha ferramenta tan flexible, cando se ten que adecuar á realidade das mulleres, nomealas e visibilizalas, non mostre esa mesma flexibilidade. .

A lingua empregada é unha mostra máis de como o masculino se toma como referente da humanidade e por iso, se empregan palabras masculinas, tanto en singular como en plural. A consecuencia é una subordinación das mulleres e a invisibilización no plano simbólico. "O que non se nomea non existe".

Se seguimos sen asimilar que hoxe en día as mulleres están nunha posición distinta no mundo e isto require adecuar a linguaxe, as consecuencias serán xerar tensión e incomodidade á hora de comunicarse entre nós. A ausencia dunha reposta adecuada a esta nova realidade resultará discriminatorio cara ás mulleres. Facelo indicará que a presenza das mulleres é a consecución dunha situación social máis igualitaria e unha realidade xa asumida e real.

Por iso, se a linguaxe non se amolda aos cambios actuais, ademais de resultar anacrónico estarase fomentando e perpetuando barreiras invisibles que afectan directamente ao proceso de participación das mulleres na sociedade, agochando os avances que se están a dar na participación en igualdade de condicións de mulleres e homes en todas as esferas da vida.

Segundo a Unión Europea, as mulleres sofren unha discriminación estrutural que é imprescindible erradicar desde a intervención política. As políticas de igualdade unha ferramenta indispensable para acadar a igualdade, tamén por razón e sexo, como recolle a Constitución Española na súa art. 14.

A linguaxe, como ferramenta de comunicación, debe representar a homes e mulleres de xeito igualitaria e contribuír ao fomento dunha sociedade de iguais.

MARCO INTERNACIONAL

As políticas de igualdade teñen a súa orixe no principio xurídico de igualdade, entre mulleres e homes como recolle, entre outros textos, a Declaración Universal dos Dereitos Humanos de Nacións Unidas (1948).

Desde 1975, Nacións Unidas ven traballando no recoñecemento universal da igualdade de mulleres e homes como base do desenvolvemento social. En 1979 aprobou a Convención para a Eliminación de Todas as Formas de Discriminación contra as mulleres (CEDAW), que prohíbe toda distinción, exclusión ou restrición realizada sobre a base de sexo que impida ou anule os dereitos humanos e liberdades fundamentais das mulleres en todas as áreas.

A Organización das Nacións Unidas para a Educación, a Ciencia e a Cultura (UNESCO) recomenda, na súa resolución 14.1. (1987) adoptar, na redacción de todos os documentos de traballo da UNESCO, unha política encamiñada a evitar, na medida do posible, o emprego de termos que se refiren explícita ou implicitamente a un só sexo, salvo se trátase de medidas positivas a favor da muller. Con posterioridade, a UNESCO publicou un folleto, de elaboración propia e consumo interno, con recomendacións para a utilización dunha linguaxe non sexista que habería de converterse na primeira guía de linguaxe inclusiva recoñecida en todas as linguas oficiais, entre elas, a española.

MARCO EUROPEO

Na reunión do Comité de Ministros do Consello de Europa, de 21 de febreiro de 1990, é a primeira referencia ao valor da linguaxe como ferramenta para a igualdade, onde se resolveu promover, na medida do posible, o emprego dunha linguaxe non sexista que tivese en conta a presenza, a situación e o papel da muller na sociedade, ao mesmo nivel que os homes; favorecer que a terminoloxía empregada nos textos xurídicos, na administración pública e na educación estivese en consonancia co principio de igualdade de sexos; e fomentar nos medios de comunicación o uso dunha linguaxe libre de sexismo.

O Consello de Europa, con data 21 de novembro de 2007, entendeu que o sexismo da linguaxe era un obstáculo para o desenvolvemento da igualdade que ocultaba e negaba á metade da humanidade, propondo tres medidas para a súa aplicación desde os estados membros:

- Incorporar iniciativas para o uso dunha linguaxe non sexista que teña en conta a presenza e situación das mulleres na sociedade.
- Promover, en textos xurídicos, educativos e da administración pública, o uso de terminoloxía harmónica co principio de igualdade entre os sexos.
- Fomentar a utilización dunha linguaxe libre de sexismo nos medios de comunicación.

A igualdade entre mulleres e homes é un dos valores fundacionais da Unión Europea. Así o recolle o Tratado da Unión nos seus artigos 2 e 3.3.

O Parlamento Europeo aprobou, en febreiro de 2008, o "Informe sobre a Linguaxe non sexista", que recorda que:

"A finalidade da linguaxe non sexista ou linguaxe neutral en canto ao xénero é evitar opcións léxicas que poidan interpretarse como sesgadas, discriminatorias ou degradantes ao implicar que un dos sexos é superior ao outro, xa que na maioría dos contextos o sexo das persoas é, ou debe ser, irrelevante. Unha linguaxe neutral ten máis posibilidades de ser aceptado polos usuarios si é natural e discreto. Deben buscarse alternativas neutras e inclusivas xenuínas en lugar de expresións que se presten a controversia."

A partir de 2010, a folla de ruta da Unión Europea entende que a súa prioridade é incorporar a igualdade de xénero en todas as súas políticas, incluíndo transversalmente o uso inclusivo da linguaxe.

MARCO ESTATAL

Como mencionamos anteriormente, a Constitución Española, no seu artigo 14, establece que *“Os españois son iguais ante a Lei, sen que poida prevalecer discriminación algunha por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra”*

Este Informe acompáñase dunhas “Orientacións Específicas para o español” utilizado como referencia para a elaboración desta Guía. A.G. Equidad, Dereitos Sociais e Emprego Xerencia da Cidade condición ou circunstancia persoal ou social. En consonancia, o artigo 9.2 consagra a obrigação dos poderes públicos de *“promover as condicións para que a igualdade do individuo e dos grupos en que se integra sexan reais e efectivas.”*

O I Plan de Igualdade de Oportunidades para as Mulleres, aprobado polo Consello de Ministros (1987) fai mención xa a unha medida relacionada co uso da linguaxe na Administración: *“Incluirase, por iso, no proceso de renovación da linguaxe administrativo que se está realizando, o control e eliminación, no seu caso, deste tipo de discriminacións nas circulares, impresos e formularios utilizados pola Administración.”*

A esta primeira norma seguiranlle outras, como a Orde, de 22 de marzo de 1995, do Ministerio de Educación e Ciencia, para adecuar a denominación dos títulos académicos oficiais á condición masculina ou feminina de quen os obteñan.

En datas máis recentes, a Lei Orgánica 3/2007, de 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, recolle no seu artigo 14.11: *“A implantación dunha linguaxe non sexista no ámbito administrativo e o seu fomento na totalidade das relacións sociais, culturais e artísticas”,* o que implica un mandato legal para que se utilice en todas as Administracións Públicas.

MARCO AUTONÓMICO

No Decreto Lexislativo 2/2015, de 12 de febreiro, polo que se aproba o Texto Refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de igualdade (quedando derogadas a Lei 7/2004, de 16 de xullo, galega para a igualdade de mulleres e homes, a Lei 2/2007, de 28 de marzo, do traballo en igualdade das mulleres de Galicia, a Lei 7/2010, de 15 de outubro, pola que se suprime o organismo autónomo Servizo Galego de Promoción da Igualdade do Home e da Muller e que se modifican determinados artigos da Lei 2/2007, do 28 de marzo, do traballo en igualdade das mulleres de Galicia); indícase no Artigo 18” Erradicación do sexismo na linguaxe institucional e social”:

1. A Xunta de Galicia erradicará, en todas as formas de expresión oral ou escrita, o uso sexista da linguaxe no campo institucional, tanto fronte á cidadanía como nas comunicacións internas. A estes efectos, informarase e formarase ao persoal ao servizo das administracións públicas galegas.
2. Tamén procurará a erradicación do uso sexista da linguaxe na vida social e, a estes efectos, realizaranse campañas de sensibilización e divulgación pública.”

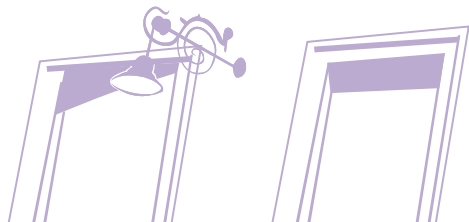

MARCO LOCAL: DEPUTACIÓN DE OURENSE

No "I Plan de Igualdade de Oportunidades entre Mulleres e Homes" da Deputación de Ourense para os anos 2017-2021 recóllese dentro dun dos Obxectivo Estratéxicos "*Incorporar v a perspectiva de xénero na comunicación institucional corporativa interna e externa*", "*Asegurando o uso de linguaxe e imaxes non sexistas desde a institución e eliminando a invisibilidade de xénero provocada polo uso sexista da linguaxe*" a través das seguintes accións:

- "Realización sistemática dunha revisión de toda a documentación interna e publicacións externas por Áreas para adaptala, progresivamente, dende un punto de vista non sexista (linguaxe visual e escrita)"
- "Realización dunha revisión dos contido das páxinas web da Deputación e corrixir os usos sexistas da linguaxe"
- "Revisión da linguaxe utilizada na redacción do Convenio Colectivo para o Persoal Laboral Fixo e do Convenio Regulador para o Persoal Funcionario da Deputación de Ourense, asegurando que esta sexa inclusiva e non sexista".
- "Elaboración e difusión dun manual de prácticas para a utilización de linguaxe non sexista"
- "Formación para o uso de linguaxe e comunicación non sexista"

Obxectivo fundamental da utilización non sexista da linguaxe e da linguaxe inclusiva é lograr a igualdade entre mulleres e homes, como sinala a L. Ou. 3/2007, de 22 de marzo, para a Igualdade efectiva de mulleres e homes.

A linguaxe inclusiva baséase na utilización de palabras que non discriminen ás mulleres, pero tamén que a linguaxe non sexa unha ferramenta ao servizo da cultura e o pensamento androcéntrico, como é o que outorga aos homes a posición central da sociedade ou do poder e que refire a utilización do masculino gramatical como xenérico ou neutro.

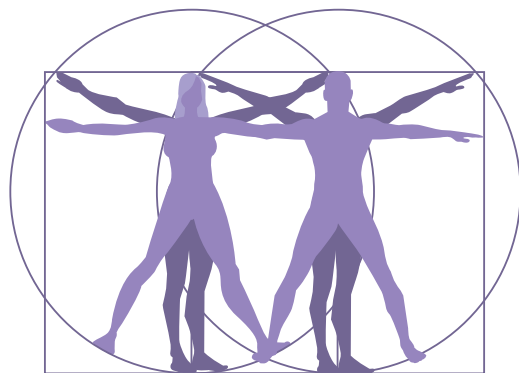
O uso dunha linguaxe igualitaria ou non excluínte favorece que non se perpetúen estereotipos, que se nomee ás mulleres e aos homes, rómpase coa invisibilidade e os prexuízos sexistas tanto desde a elaboración do pensamento como na construción do discurso, coa utilización de termos que inclúan ás mulleres e aos homes.

Obxectivo desta Guía é proporcionar ao persoal da Deputación de Ourense un instrumento de traballo útil e sinxelo para poder resolver calquera situación que se dea no traballo diario que realizan. A Deputación na súa actividade mantén unha relación intensa coa cidadanía, polo que a repercusión da linguaxe utilizada neste ámbito é enorme.

A linguaxe resulta ser o vehículo máis preciso de comunicación que posuímos, polo cal debemos contribuír a velar pola súa eficacia e facer un uso correcto do idioma e facer máis comprensible os escritos que a Administración, neste caso a Deputación de Ourense, dirixe á poboación.

Como indicamos anteriormente, a linguaxe é unha construción social e histórica que contribúe á nosa percepción, entendemento e interpretación do mundo, polo cal supón unha ferramenta eficaz de comunicación e tamén de poder. Ao mesmo tempo resulta ser un vehículo das nosas ideas e do noso pensamento, e axuda á súa perpetuación. Por todo iso, en función de como usemos a linguaxe, esta pode afianzar o sexismo lingüístico ou non, entendendo como tal o trato discriminatorio que, a través da forma da mensaxe, dáse a calquera dos sexos (aínda que sexa o feminino o que resulta afectado máis frecuentemente).

Un discurso sexista, desde o punto de vista da lingua, será aquel que empregue estruturas ou palabras que oculten ou discriminen a algún dos sexos.

LINGUAXE INCLUSIVO

USOS SEXISTAS

A continuación presentamos algúns dos usos comúns da linguaxe sexista que pode servírnos como análise de nosa propia utilización da linguaxe. Cando este sexismo está presente na forma de comunicar da Administración, está fomentando a discriminación das mulleres. Por isto mesmo a Deputación de Ourense considera necesario facilitar unha ferramenta, como a Guía de Linguaxe Inclusiva, para todo o persoal da administración.

FALSOS XENÉRICOS

En numerosas ocasións usamos palabras que, sendo estritamente masculinas, preséntanse como xenéricos. O máis frecuente é o uso de “o home” ou “os homes” como sinónimo de humanidade.

Na mesma liña, esta utilización do masculino como xenérico é habitual nos impresos como as peticións, as denuncias, as declaracións xuradas, e un longo etcétera. Palabras como o Beneficiario, o Interesado refírense a persoas tanto homes como mulleres, no que se define como abuso do masculino como xenérico. Os documentos administrativos deben incorporar fórmulas que engloben ambos sexos ou o xénero gramatical correspondente.

DUAIS APARENTES

Trátase da utilización de termos que teñen distinto significado segundo se nome en masculino ou en feminino. En moitas ocasións vincúlanse, tamén, con valoracións pexorativas cara ás mulleres:

Sarxento - Sarxenta

Home Público - Muller Pública

Tamén se relaciona con palabras que designan actividades profesionais, cunha marcada inferioridade e negatividade da forma feminina.

Secretario - Secretaria

A secretaria é quen se ocupa de tarefas administrativas, mentres que por secretario entendemos que se refire a un home nun cargo de responsabilidade e/ou confianza.

BALEIROS LÉXICOS

Trátase de palabras que carecen de dual no outro xénero. A súa ausencia adoita prexudicar ás mulleres.

Exemplo: misoxinia significa aversión ou odio ás mulleres. Non existe ningunha palabra que nomee a aversión ou odio aos varóns. Existe misantropía que é odio a humanidade, o xénero humano.

DENOMINACIÓN SEXUADA

É o caso das formas de referirse aos homes pola súa profesión, cargo ou representación e ás mulleres polo seu sexo ou o seu ligazón ao varón (pai, marido?). Por exemplo:

O Concello outorgará premios aos voluntarios: unha muller e dous policías.

O Concello celebra unha cea para os alcaldes e as súas esposas.

A Deputación organiza unha exposición con cadros de dous pintores impresionistas e dúas mulleres.

A manifestación terminou coa lectura dun manifesto das mulleres xornalistas (a expresión “as xornalistas” marca o xénero por si soa, sen necesidade de engadir o termo mulleres).

ORDE DE PRESENTACIÓN

Xerarquización ou preferencia da expresión masculina sobre a expresión feminina. Como alternativa, recoméndase alternar os postos gramaticais: os nenos e as nenas, as nenas e os nenos.

APOSICIÓNS REDUNDANTES

Cando engadimos a condición sexuada das mulleres sen necesidade, xunto a calidades que son pertinentes ao asunto. A utilización do artigo gramatical xa indica a quen nos referimos. Un exemplo: "As mulleres policías obteñen mellor puntuación que os seus compañeiros. O correcto sería "As policías obteñen mellor puntuación que os seus compañeiros"

ASIMETRÍA NO TRATO MULLERES/HOMES

Os tratamentos de cortesía que converten ás mulleres en dependentes ou a forma de dirixirse ás mulleres, mediante diminutivos ou vocábulos que as infantilizan, aínda son frecuentes nalgúns contextos comunicativos. Estes usos xamais se aplican aos varóns. Ex.: señorita (define o estado civil das mulleres, algo que non ocorre cos varóns"

SOLUCIÓNS NON SEXISTAS

USOS	NORMA	EXEMPLOS	
		INCORRECTO	CORRECTO
Do feminino ou masculino segundo a persoa	Nos documentos onde coñecemos a persoa á que vai dirixido úsase o xénero gramatical que lle corresponda co sexo de cada persoa	<i>Paloma Seijo. Técnico de Igualdade</i>	<i>Paloma Seijo. Técnica de Igualdade</i>
De substantivos xenérico reais, colectivos e/ ou abstractos	Evitar a utilización do masculino como xenérico.	<i>Os veciños Os voluntarios Os funcionarios</i>	<i>A veciñanza O voluntariado O funcionariado</i>
Metonimias	Para englobar nunha palabra que alude a cargos, profesións, etc	<i>O candidato O alcalde O Secretario</i>	<i>A candidatura A alcaldía A secretaría</i>
Das perífrases	Conxunto de palabras que expresan unha idea	<i>Os ourensás Os solicitantes O demandado</i>	<i>Poboación Ourenzá A parte solicitante A persoa demandada</i>
Modificación da redacción e uso de pronomes sen marcas de xénero	Uso de determinados pronomes sen marca de xénero, e omitir o artigo cando este ven con marca de xénero	<i>Os que Algún/Algúns Ningún/Ningúns Todos/un</i>	<i>Quen Alguén Ninguén Calquera/Cada</i>
Convivencia dos dous xéneros gramaticais	Usar masculino e feminino		<i>Os funcionarios e funcionarias As técnicas e os técnicos As fillas e fillos</i>

DECÁLOGO

- 1 Corrixir o enfoque androcéntrico das expresións, buscando unha linguaxe igualitaria, non excluínate que permita crear referentes femininos que visibilice ás mulleres, nomeando correctamente a varóns e mulleres, rompendo estereotipos e neutralizando os prexuízos sexistas que afectan a uns e a outras.
- 2 É compatible o uso das normas gramaticais e estilísticas co uso non sexista da lingua.
- 3 Evitar o uso de tratamentos de cortesía innecesarios. No caso de incluílos, utilizaranse os seguintes: "don e señor" para varóns e "dona e señora" para mulleres. Nunca se empregarán nomeamentos que impliquen relacións de dependencia ou subordinación.
- 4 O uso innecesario ou abusivo do masculino xenérico é un obstáculo á igualdade real entre homes e mulleres porque oculta ás mulleres e produce ambigüidade. Evitarase a súa utilización en textos e documentos.
- 5 Para substituír o masculino xenérico empregaranse termos xenéricos colectivos, abstractos ou vocablos non marcados, perífrases ou metonimias. Cando non produce ambigüidade, pódese omitir a referencia directa ou ben utilizar infinitivos ou pronomes.
- 6 Utilizaranse, sempre que sexa posible, as denominacións de cargos, profesións e titulacións en feminino, mediante o morfema de xénero e/ou o artigo. Cando o seu uso se faga en plural, evitarase a utilización do xenérico masculino.
- 7 Nos casos nos que o texto se refira a quen posúe a titularidade dunha entidade, área ou institución, a linguaxe adecuarase ao masculino ou ao feminino en función de se se trata dun home ou unha muller. É importante recordar que o español ten marca de xénero polo que os cargos ocupados por mulleres deben recollese en feminino.
- 8 Os documentos administrativos deben dirixirse á cidadanía con fórmulas que nomeen especificamente ás mulleres cando se coñece o seu sexo. Cando se descoñece quen será a persoa destinataria, usaranse fórmulas que engloben a ambos sexos, evitando o uso do masculino xenérico.
- 9 O uso de dobletes mediante barras queda limitado aos formularios de carácter aberto e a determinados encabezamentos, non utilizándose en ningún caso noutro tipo de redactados.
- 10 Non poderá utilizarse, en ningún documento, a arroba @, porque non é un signo lingüístico, e non permite a súa lectura.

A forma de relacionarse a administración pública coa cidadanía é a través dunha linguaxe que foi adecuándose ás necesidades do propio organismo e ás persoas.

“A expresión Linguaxe Administrativo fai referencia a dous conceptos, Administración e Linguaxe, que poden ser estudados de xeito independente ou unidos, proxectándoos conxuntamente, neste último caso, sobre un mesmo ámbito”¹

O obxectivo desta Guía é que as empregadas e os empregados da Deputación de Ourense teñan unha ferramenta práctica para a utilización dunha linguaxe que evite as incorreccións innecesarias, que se achegue máis ao uso normativo da lingua galega e se faga alcanzable á cidadanía usando unha linguaxe non excluínite, contribuíndo á visibilidade das mulleres.

Dese xeito a institución contribúe a mitigar a discriminación e exclusión na linguaxe, facéndoo dunha forma que resulte asumible, sinxela e clara para a cidadanía e para as persoas traballadoras do organismo.

A Deputación de Ourense, como mencionamos anteriormente, asume a responsabilidade de usar unha linguaxe administrativa que sexa non excluínite ou inclusiva, como unha das ferramentas cruciais de cambio e de resposta ás novas realidades.

A continuación presentamos unha táboa que servirá ao persoal da administración como instrumento de consulta e guía para poder poñelo en práctica sen complicacións e que permitirá que pouco a pouco o uso da linguaxe non excluínite ou inclusiva se faga de forma xa intuitiva.

¹ Manual da Linguaxe Administrativo elaborado por un equipo da URCJ dirixido por Ramón Sarmiento González (catedrático de Lengua Española) e Fernando Vilches Vivancos, Raquel Pinilla Gómez e Alberto Hernando García-Cervigón (titulares de Lengua Española)

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

A

A terceiros

Terceiras
persoas

Terceira ou
terceiro

Terceiras e
terceiros

As e os
terceiros

As terceiras e
os terceiros

Acredor

Parte
acredora

Persoa
acredora

Entidade
acredora

Acredora ou
acredor

Acredoras e
acredores

As e os
acredores

As acreadoras e
acredores

Administrador

Administración

Persoa
administradora

Administradora
ou
administrador

Administradoras
e
administradores

As e os
administradores

As
administradoras
e os
administradores

Administrativo

Administración

Persoa
administrativa

Persoal de
administración

Administrativa
ou
administrativo

Administrativas
e
administrativos

As e os
administrativos

As
administrativas
e os
administrativos

Admitido

Admisión

Persoa
admitida

Admitida ou
admitido

Admitidas e
admitidos

As e os
admitidos

as admitidas
e os
admitidos

Adolescente

Adolescencia

Persoa
adolescente

As e os
adolescentes

As
adolescentes
e os
adolescentes

Adulto

Adultez

Persoa adulta

Idade
adulta

Adulta
ou adulto

Adultas
e
adultos

As e os
adultos

As adultas e os
adultos

Adxudicatario

Parte
adxudicataria

Persoa
adxudicataria

Entidade
adxudicataria

Adxudicataria
ou
adxudicatario

Adxudicatarios
e
adxudicatarias

As e os
adxudicatarios

As
adxudicatarias
ou os
adxudicatarios

Afiliado

Afiliación

Persoa afiliada

Afiliada ou
afiliado

Afiliadas e
afiliados

As e os
afiliados

As afiliadas ou
os afiliados

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

A

Alcalde

Alcaldía	Representantes locais	Alcaldesa ou alcalde	Alcaldesas e alcaldes	As e os alcaldes	As alcaldesas ou os alcaldes
----------	-----------------------	----------------------	-----------------------	------------------	------------------------------

Algún

Alguén		Algunha ou algún	Algunhas e algúns		
--------	--	------------------	-------------------	--	--

Alumno

Alumnado	Estudantado	Estudiante	Alumna ou alumno	Alumnas e alumnos	As e os alumnos	As alumnas e os alumnos
----------	-------------	------------	------------------	-------------------	-----------------	-------------------------

Ambos

Un e outra	Ambas partes					
------------	--------------	--	--	--	--	--

Amigo

Amizade	Amizades	Amiga ou amigo	Amigas e amigos	As e os amigos	As amigas e os amigos
---------	----------	----------------	-----------------	----------------	-----------------------

Ancián

	Persoa maior	Anciá ou ancián	Anciás e anciáns	As e os anciáns	As anciás e os anciáns
--	--------------	-----------------	------------------	-----------------	------------------------

Antepasados

Ascendencia				As e os ascendentes	As ascendentes e os ascendentes
-------------	--	--	--	---------------------	---------------------------------

Apoderado

Apoderamento	Persoa apoderada	Apoderada ou apoderado	Apoderadas e apoderados	As e os apoderados	As apoderadas e os apoderados
--------------	------------------	------------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

Aquel

Aquela			Aquelas e aqueles		
--------	--	--	-------------------	--	--

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

A

Aqueles que dispoñan

Quen dispoñan

Persoas que dispoñan

Arquitecto técnico

Persoal técnico arquitectura

Persoal técnico de arquitectura

Arquitecta ou arquitecto

Arquitectas e arquitectos

As e os arquitectos

As arquitectas e os arquitectos

Asalariado

Persoa asalariada

Persoal asalariado

Asalariada ou asalariado

Asalariadas e asalariados

As e os asalariados

As asalariadas e os asalariados

Asesor

Asesoría

Asesoramento

Equipo asesor

Asesora ou asesor

Asesoras e asesores

As e os asesores

As asesoras e os asesores

Asinante

Persoa asinante

As e os asinantes

As asinantes e os asinantes

Aspirante

Persoa aspirante

Persoa candidata

Persoal aspirante

As e os aspirantes

As aspirantes e os aspirantes

Autónomo

Persoa autónoma

Persoal autónomo

Autónoma ou autónomo

Autónomas e autónomos

As e os autónomos

As autónomas e os autónomos

Autor

Autoría

Persoa autora

Autora ou autor

Autoras e autores

As e os autores

As autoras e os autores

Avogado

Avogacía

Asesoría xurídica

Asesoría legas

Avogada ou avogado

Avogadas e avogados

As e os avogados

As avogadas e os avogados

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

B

Beneficiario

Persoa beneficiaria	Entidade beneficiaria	Quen se beneficie	Beneficiaria ou beneficiario	Beneficiarios ou beneficiarias	As e os beneficiarios	As beneficiarias e os beneficiarios
---------------------	-----------------------	-------------------	------------------------------	--------------------------------	-----------------------	-------------------------------------

C

Caixa do Cidadán

Caixa cidadá	Caixa da cidadanía	Caixa da cidadá ou do cidadán	Caixa das cidadás e cidadáns	Caixa das e dos cidadáns	Caixa das cidadás e dos cidadáns
--------------	--------------------	-------------------------------	------------------------------	--------------------------	----------------------------------

Candidato

Candidatura	Quen opta	Persoa candidata	Candidata ou candidato	Candidatas e candidatos	As e os candidatos	As candidatas e os candidatos
-------------	-----------	------------------	------------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

Cando un ...

Cando se...						
-------------	--	--	--	--	--	--

Cidadáns

Cidadanía	Poboación	Cidadá ou cidadán	cidadás e cidadáns	As e os cidadáns	As cidadás e os cidadáns
-----------	-----------	-------------------	--------------------	------------------	--------------------------

Científico

Comunidade científica	Persoa científica	Científica ou científico	Científicas e científicos	As e os científicos	As científicas e os científicos
-----------------------	-------------------	--------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

Cliente

Cientela		Clienta ou cliente	Clientas e clientes	As e os clientes	As clientas e os clientes
----------	--	--------------------	---------------------	------------------	---------------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

C

Coidador

Persoa
coidadora

Coidadora ou
coidador

Coidadoras e
coidadores

As e os
coidadores

As coidadoras
e os
coidadores

Competidor

Competencia

Persoa
competidora

Competidora ou
competidor

Competidoras
e
competidores

As e os
competidores

As
competidoras
e os
competidores

Concelleiros

Compoñentes
da corporación

Concelleira ou
concelleiro

Concelleiras e
concelleiros

As e os
concelleiros

As concelleiras
e os
concelleiros

Conselleiro

Consellaría

Conselleira ou
conselleiro

Conselleiras e
conselleiros

As e os
conselleiros

As conselleiras
e os
conselleiros

Conserxe

Conserxaría

As e os
conserxes

As conserxes e
os conserxes

Consultor

Consultoría

Persoa
consultora

Consultora ou
consultor

Consultoras e
consultores

As e os
consultores

As
consultoras e
os consultores

Consumidor

Consumo

Persoa
consumidora

Quen consume

Consumidora ou
consumidor

Consumidoras
e
consumidores

As e os
consumidores

As
consumidores
e os
consumidores

Contratado

Persoal
asalariado

Persoa
empregada

O cadro de
persoal

Contratada ou
contratado

Contratadas e
contratados

As e os
contratados

As contratadas
e os
contratados

Contribuínte

Persoa
contribuínte

As e os
contribuíntes

As
contribuíntes
e os
contribuíntes

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

C

Convidado

Persoa convidada	Convidada ou convidado	Convidadas e convidados	As e os convidados	As convidadas e convidados
------------------	------------------------	-------------------------	--------------------	----------------------------

Coordinador

Coordinación	Persoa coordinadora	Equipo de coordinación	Coordinadora ou coordinador	Coordinadoras e coordinadores	As e os coordinadores	As coordinadoras e os coordinadores
--------------	---------------------	------------------------	-----------------------------	-------------------------------	-----------------------	-------------------------------------

D

Daquel

Daquela						
---------	--	--	--	--	--	--

Decano

Decanato	Persoa decana	Decana ou decano	Decanas e decanos	As e os decanos	As decanas e os decanos
----------	---------------	------------------	-------------------	-----------------	-------------------------

Demandante

Parte demandante	Persoa demandante			As e os demandantes	As demandantes e os demandantes
------------------	-------------------	--	--	---------------------	---------------------------------

Desempregado

Persoa en situación de desemprego	Persoa desempregada	Desempregada ou desempregado	Desempregadas e desempregados	As e os desempregados	As desempregadas e os desempregados
-----------------------------------	---------------------	------------------------------	-------------------------------	-----------------------	-------------------------------------

Destinatario

Persoa destinataria		Destinataria ou destinatario	Destinatarias e destinatarios	As e os destinatarios	As destinatarias e os destinatarios
---------------------	--	------------------------------	-------------------------------	-----------------------	-------------------------------------

Diplomado

Con diplomatura en...	Persoa diplomada	Diplomada ou diplomado	Diplomadas e diplomados	As e os diplomados	As diplomadas e os diplomados
-----------------------	------------------	------------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

D

Directivo

Dirección	Persoa directiva	Equipo de dirección	Directiva ou directivo	Directivas e directivos	As e os directivos	A directivas e os directivos
-----------	------------------	---------------------	------------------------	-------------------------	--------------------	------------------------------

Director

Dirección	Persoa directiva	Equipo directivo	Directora ou director	Directoras e directores	As e os directores	As directoras e os directores
-----------	------------------	------------------	-----------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

Discapitado

Persoa con diversidade funcional						
----------------------------------	--	--	--	--	--	--

Domiciliado en...

Domicilio	Enderezo	Residencia	Domiciliada ou domiciliado	Domiciliadas e domiciliados	As e os domiciliados	As domiciliadas e os domiciliados
-----------	----------	------------	----------------------------	-----------------------------	----------------------	-----------------------------------

Don/dona

Nome e apelidos						
-----------------	--	--	--	--	--	--

E

Educador

Persoa educadora	Persoal docente		Educadora ou educador	Educadoras e educadores	As e os educadores	As educadoras e os educadores
------------------	-----------------	--	-----------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

Elector

Electorado	Persoa electora		Electora ou elector	Electoras e electores	As e os electores	As electoras e os electores
------------	-----------------	--	---------------------	-----------------------	-------------------	-----------------------------

Emancipado

Persoa emancipada			Emancipada ou emancipado	Emancipadas e emancipados	As e os emancipados	As emancipadas e os emancipados
-------------------	--	--	--------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

E

Empadroado

Empadroamento	Con padrón en...	Persoas empadroadas	Empadroada ou empadroado	Empadroadas e empadroados	As e os empadroados	As empadroadas e os empadroados
---------------	------------------	---------------------	--------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

Emprendedor

Persoa emprendedora			Emprendedora ou emprendedor	Emprendedoras e emprendedores	As e os emprendedores	As emprendedoras e os emprendedores
---------------------	--	--	-----------------------------	-------------------------------	-----------------------	-------------------------------------

Empresario

Empresariado	Empresa	Clase empresarial	Empresaria ou empresario	Empresarias e empresarios	As e os empresarios	As empresarias e os empresarios
--------------	---------	-------------------	--------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

Encargado

Persoa encargada	Persoa responsable		Encargada ou encargado	Encargadas e encargados	As e os encargados	As encargadas e os encargados
------------------	--------------------	--	------------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

Españois

Persoas españolas	Poboación española	Cidadanía española	Española ou español	Españolas e españois	As e os españois	As españolas e os españois
-------------------	--------------------	--------------------	---------------------	----------------------	------------------	----------------------------

Estudante

Estudiantado	Persoa estudante	Poboación estudantil			As e os estudantes	As estudantes e os estudantes
--------------	------------------	----------------------	--	--	--------------------	-------------------------------

Europeos

Persoas europeas	Poboación europea	Cidadanía europea	Europea ou europeo	Europeas e europeos	As e os europeos	As europeas e os europeos
------------------	-------------------	-------------------	--------------------	---------------------	------------------	---------------------------

Examinado

Persoa examinada			Examinada ou examinado	Examinadas e examinados	As e os examinados	As examinadas e os examinados
------------------	--	--	------------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

Excluído

Persoa excluída			Excluída ou excluído	Excluídas e excluídos	As e os excluídos	As excluídas e os excluídos
-----------------	--	--	----------------------	-----------------------	-------------------	-----------------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

E

Examinado

Persoa
examinadaExaminada ou
examinadoExaminadas e
examinadosAs e os
examinadosAs
examinadas
e os
examinados

Excluído

Persoa
excluídaExcluída ou
excluídoExcluídas e
excluídosAs e os
excluídosAs excluídas e
os excluídos

Expedientado

Persoa
expedientadaExpedientada
ou
expedientadoExpedientadas
ou
expedientadosAs e os
expedientadosAs
expedientadas
e
expedientados

Experto

Especialista

Persoa
expertaPersoal
especializadoExperta ou
expertoExpertas e
expertosAs e os
expertosAs expertas e
os expertos

F

Fillo

Descendencia

Criatura

Crianza

Filla ou fillo

Fillas ou fillos

As e os fillos

As fillas e os
fillos

Formador

Persoal de
formaciónPersoa
formadora

Ensinantes

Formadora ou
formadorFormadoras ou
formadoresAs e os
formadoresAs formadoras
e os
formadores

Funcionario

Funcionario

Persoa
funcionariaintegrante do
funcionariadoFuncionaria
ou
funcionarioFuncionarias
ou
funcionariosAs e os
funcionariosAs funcionarias
e os
funcionarios

G

Galardoado

Persoa
galardoadaCon
galardónsGalardoada
ou
galardoadoGalardoadas
ou
galardoadosAs e os
galardoadosAs
galardoadas
e os
galardoados

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

G

Galegos

Persoas galegas	Poboación galega	Cidadanía galega	Galega ou galego	Galegas ou galegas	As e os galegos	As galegas e os galegos
-----------------	------------------	------------------	------------------	--------------------	-----------------	-------------------------

Gañador

Persoa gañadora	Persoa gañadora	Gañadora ou gañador	Gañadoras ou gañadores	As e os gañadores	As gañadoras e os gañadores
-----------------	-----------------	---------------------	------------------------	-------------------	-----------------------------

Graduado

Con grao en...	Persoa con grao en...	Graduada ou graduado	Graduadas ou graduados	As e os graduados	As graduadas e os graduados
----------------	-----------------------	----------------------	------------------------	-------------------	-----------------------------

H

Habitantes

Persoas habitantes	Persoas residentes	Persoas empadroadas	As e os habitantes	As habitantes e os habitantes
--------------------	--------------------	---------------------	--------------------	-------------------------------

Home

Persoa	Humanidade				
--------	------------	--	--	--	--

Humano

Humanidade	Persoa	Humana ou humano	Humanas e humanos	As e os humanos	As humanas e os humanos
------------	--------	------------------	-------------------	-----------------	-------------------------

I

Infractor

Persoa infractora	Infractora ou infractor	Infractoras e infractores	As e os infractores	As infractoras e os infractores
-------------------	-------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

Inmigrante

Amigración	Persoas migrantes	As e os migrantes
------------	-------------------	-------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

I

Inspector

Inspección	Persoa inspectora	Inspectora ou inspector	Inspectoras e inspectores	As e os inspectores	As inspectoras e os inspectores
------------	-------------------	-------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

Interesado

Persoa interesada	Persoal interesado	Entidade interesada	Interesada ou interesado	Interesadas ou interesados	As e os interesados	As interesadas e os interesados
-------------------	--------------------	---------------------	--------------------------	----------------------------	---------------------	---------------------------------

Interino

Interinidade	Persoa en interinidade	Interina ou interino	Interinas ou interinos	As e os interinos	As interinas e os interinos
--------------	------------------------	----------------------	------------------------	-------------------	-----------------------------

Interventor

Intervención	Persoa interventora	Interventora ou interventor	Interventoras e interventores	As e os interventores	As interventoras e os interventores
--------------	---------------------	-----------------------------	-------------------------------	-----------------------	-------------------------------------

Investigador

Persoa investigadora	Persoal investigador	Investigadora ou investigador	Investigadoras ou investigadores	As e os investigadores	As investigadoras e os investigadores
----------------------	----------------------	-------------------------------	----------------------------------	------------------------	---------------------------------------

L

Lector

Persoa lectora	Público lector	Lector ou lectora	Lectoras ou lectores	As e os lectores	As lectoras e os lectores
----------------	----------------	-------------------	----------------------	------------------	---------------------------

Licenciado

Con licenciatura en...	Persoa licenciada en...	Licenciada ou licenciado	Licenciadas ou licenciados	As lectoras e os lectores	As lectoras e os lectores
------------------------	-------------------------	--------------------------	----------------------------	---------------------------	---------------------------

Licitador

Persoa licitante	Empresa licitante	Licitadora ou licitador	Licitadoras e licitadores	As e os licitadores	As licitadoras e os licitadores
------------------	-------------------	-------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

L

Limpadora

Persoal de limpeza	Persoa limpadora	Limpadora ou limpador	Limpadoras e limpadores	As e os limpadores	As limpadoras e os limpadores
--------------------	------------------	-----------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

M

Matriculado

Persoa matriculada	Matriculada ou matriculado	Matriculadas ou matriculados	As e os matriculados	As matriculadas e os matriculados
--------------------	----------------------------	------------------------------	----------------------	-----------------------------------

Médico

Persoal médico	Médica ou médico	Médicas ou médicos	As e os médicos	As médicas e os médicos
----------------	------------------	--------------------	-----------------	-------------------------

Membro

Persoa integrante	Compoñente	Membra ou membro	Membras ou membros	As e os membros	As membras e os membros
-------------------	------------	------------------	--------------------	-----------------	-------------------------

Ministro

Ministerio	Ministra ou ministro	Ministras ou ministros	As e os ministros	As ministras e os ministros
------------	----------------------	------------------------	-------------------	-----------------------------

Moitos

Unha maioría	A maioría	Moitas e moitos
--------------	-----------	-----------------

Monitor

Monitorado	Persoa monitora	Monitora ou monitor	Monitoras e monitores	As e os monitores	As monitoras e os monitores
------------	-----------------	---------------------	-----------------------	-------------------	-----------------------------

Mozo

Xuventude	Mocidade	Xente nova	Moza ou mozo	Mozas e mozos	As e os mozos	As mozas e os mozos
-----------	----------	------------	--------------	---------------	---------------	---------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

N

Nacido

Natural de...	Lugar de nacemento	Persoa nacida en...	Nacida ou nacido	Nacidas ou nacidos	As e os nacidos	As nacidas e os nacidos
---------------	--------------------	---------------------	------------------	--------------------	-----------------	-------------------------

Naquel

Naquela						
---------	--	--	--	--	--	--

Nenos

Infancia	Criaturas	Menores	Nena ou neno	Nenas ou nenos	As nenas e os nenos	As nenas e os nenos
----------	-----------	---------	--------------	----------------	---------------------	---------------------

Ningún

Ninguén	Ningunha persoa					
---------	-----------------	--	--	--	--	--

Notario

Notaría	Notariado	Persoa notaría	Notaría ou notario	Notarias ou notarios	As e os notarios	As notarias e os notarios
---------	-----------	----------------	--------------------	----------------------	------------------	---------------------------

O

O abonado

Setenabono	Débese ter un abono	Persoa abonada	Abonada ou abonado	Abonadas ou abonados	As e os abonados	As abonadas e os abonados
------------	---------------------	----------------	--------------------	----------------------	------------------	---------------------------

O demandado

A parte demandada			Demandada ou demandado	Demandadas ou demandados	As e os demandados	As demandadas e os demandados
-------------------	--	--	------------------------	--------------------------	--------------------	-------------------------------

O demandante

A parte demandante	Quen presente unha demanda				As e os demandantes	As demandantes e os demandantes
--------------------	----------------------------	--	--	--	---------------------	---------------------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

0

O profesional

Persoal experto	Persoa profesional			As e os profesionais	As profesionais e os profesionais
-----------------	--------------------	--	--	----------------------	-----------------------------------

O solicitante

Persoa solicitante	Quen solicite			As e os solicitantes	As solicitantes e os solicitantes
--------------------	---------------	--	--	----------------------	-----------------------------------

O suplente

Suplencia	Persoa suplente			As e os suplentes	As suplentes e os suplentes
-----------	-----------------	--	--	-------------------	-----------------------------

Obrigado

Parte obrigada		Obrigada ou obrigado	Obrigadas ou obrigados	As e os obrigados	As obrigadas e os obrigados
----------------	--	----------------------	------------------------	-------------------	-----------------------------

Oficina de atención ao cidadán

Oficina de atención cidadá		Oficina de atención á cidadá ou cidadán	Oficina de atención á cidadás ou cidadáns	Oficina de atencións ás e os cidadáns	Oficina de atención ás cidadás e os cidadáns
----------------------------	--	---	---	---------------------------------------	--

Operario

Persoa operaria	Persoal operario	Operaria ou operario	Operarias ou operarios	As e os operarios	As operarias e os operarios
-----------------	------------------	----------------------	------------------------	-------------------	-----------------------------

Opositor

Persoa opositora	Quen oposita	Opositora ou opositor	Opositoras ou opositores	As e os opositores	As opositoras e os opositores
------------------	--------------	-----------------------	--------------------------	--------------------	-------------------------------

Orientador

Persoa orientadora	Persoal de orientación	Orientadora ou orientador	Orientadoras ou orientadores	As e os orientadores	As orientadoras e os orientadores
--------------------	------------------------	---------------------------	------------------------------	----------------------	-----------------------------------

Os afectados

As persoas afectadas		Afectada ou afectado	Afectadas ou afectados	As e os afectados	As afectadas e os afectados
----------------------	--	----------------------	------------------------	-------------------	-----------------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

O

Os dereitos dos nenos

Os dereitos da infancia

Os dereitos da nena ou neno

Os dereitos das nenas e nenos

Os dereitos das e dos nenos

Os dereitos das nenas e nenos

Os gardas urbanos

Os efectivos da garda urbana

As e os gardas urbanos

As gardas e os gardas urbanos

Os que

Quen

Os traballadores contratados

Persoas contratadas

Persoal contratado

Traballadora contratada ou traballador contratado

Traballadoras contratadas e traballadores contratados

As e os traballadores contratados

As traballadoras: contratadas e os traballadores: contratados

P

Parado

Poboación en desemprego

Persoa desempregada

Desempregada ou desempregado

Desempregadas e desempregados

As e os desempregados

As desempregadas e os desempregados

Participante

Persoa participante

Persoal participante

As e os participantes

As participantes e os participantes

Político

Clase política

Cargos políticos

As persoas representantes políticas

Política ou político

Políticas e políticos

As e os políticos

As políticas e os políticos

Poucos

Unha minoría

Pouca ou pouco

Poucas e poucos

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

P

Presentador

Quen presenta	Persoa que presenta	Presentadora ou presentador	Presentadoras e presentadores	As e os presentadores	As presentadoras e os presentadores
---------------	---------------------	-----------------------------	-------------------------------	-----------------------	-------------------------------------

Presidente

Presidencia	Persoa ao cargo da presidencia	Presidenta ou presidente	Presidentas e presidentes	As e os presidentes	As presidentas e os presidentas
-------------	--------------------------------	--------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

Profesor

Profesorado	Docencia	Persoal docente	Profesora ou profesor	Profesoras e profesores	As e os profesores	As profesoras e os profesores
-------------	----------	-----------------	-----------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

R

Receptor

Recepción	Persoa receptora	Receptora ou receptor	Receptoras e receptores	As e os receptores	As receptoras e os receptores
-----------	------------------	-----------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

Redactor

Redacción	Equipo de redacción	Consello de redacción	Redactora ou redactor	Redactoras e redactores	As e os redactores	As redactoras e os redactores
-----------	---------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------------	--------------------	-------------------------------

Reitor

Reitoría	Reitorado	Reitora ou reitor	Reitoras e reitores	As e os reitores	As reitoras e os reitores
----------	-----------	-------------------	---------------------	------------------	---------------------------

Relator

	Persoa relatora	Relatora ou relator	Relatoras e relatores	As e os relatores	As relatoras e os relatores
--	-----------------	---------------------	-----------------------	-------------------	-----------------------------

Representante

Quen representa	Persoa representante	Representación		As e os representantes	As representantes e os representantes
-----------------	----------------------	----------------	--	------------------------	---------------------------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

R

Residente

Residencia	Persoa residente	Poboación residente			As e os residentes	As residentes e os residentes
------------	------------------	---------------------	--	--	--------------------	-------------------------------

S

Secretario

Secretaría			Secretaría ou secretario	Secretarías e secretarios	As e os secretarios	As secretarías e os secretarios
------------	--	--	--------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

Ser español

Ter a nacionalidade española	Poboación española	Cidadanía española	Español ou española	Españolas e españois	As e os españois	As españolas e os españois
------------------------------	--------------------	--------------------	---------------------	----------------------	------------------	----------------------------

Ser galego

Persoa galega	Poboación galega	Cidadanía galega	Galega ou galego	Galegas e galegos	As e os galegos	As galegas e os galegos
---------------	------------------	------------------	------------------	-------------------	-----------------	-------------------------

Será o coordinador

Quen coordine	Persoa coordinadora		Coordinador e ou coordinadora	Coordinadoras e coordinadores	As e os coordinadores	As coordinadoras e os coordinadores
---------------	---------------------	--	-------------------------------	-------------------------------	-----------------------	-------------------------------------

Será o xuíz

Quen xulgue			Xuíza o xuíz	Xuízas e xuíces	As e os xuíces	As xuízas e os xuíces
-------------	--	--	--------------	-----------------	----------------	-----------------------

Si mesmos

Cada cal	cadaquén					
----------	----------	--	--	--	--	--

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

T

Técnico

Persoal técnico	Persoa técnica	Técnica ou técnico	Técnicas e técnicos	As e os técnicos	As técnicas e os técnicos
-----------------	----------------	--------------------	---------------------	------------------	---------------------------

Tesoureiro

Tesourería	Tesoureira ou tesoureiro	Tesoureiras e tesoureiros	As e os tesoureiros	As tesoureiras e os tesoureiros
------------	--------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

Titor

Titoría	Persoa titora	Titora ou titor	Titoras e titores	As e os titores	As titoras e os titores
---------	---------------	-----------------	-------------------	-----------------	-------------------------

Titulado

Con titulación en...	Persoa titulada	Titulada ou titulado	Tituladas e titulados	As e os titulados	As tituladas e os titulados
----------------------	-----------------	----------------------	-----------------------	-------------------	-----------------------------

Todos

A totalidade	Toas a persoas	Toda a xente	Toda ou todo	Todas e todos
--------------	----------------	--------------	--------------	---------------

Traballador

Persoal	Persoa traballadora	Cadro de persoal	Traballadora ou traballador	Traballadoras e traballadores	As e os traballadores	As traballadores e os traballadores
---------	---------------------	------------------	-----------------------------	-------------------------------	-----------------------	-------------------------------------

U

Universitarios

Comunidade universitaria	Persoas universitarias	Universitaria ou universitario	Universitarias e universitarios	As e os universitarios	As universitarias e os universitarios
--------------------------	------------------------	--------------------------------	---------------------------------	------------------------	---------------------------------------

Usuario

Persoa usuaria	Usuaría ou usuario	Usuarías e usuarios	As e os usuarios	As usuarias e os usuarios
----------------	--------------------	---------------------	------------------	---------------------------

TÁBOA ORIENTATIVA PARA O USO DE TERMOS FRECUENTES NA ADMINISTRACIÓN

V

Veciño

Veciñanza	Persoa veciña	Veciña ou veciño	Veciñas e veciños	As e os veciños	As veciñas e os veciños
-----------	---------------	------------------	-------------------	-----------------	-------------------------

Vello

Vellez	Persoa maior	Persoa anciá	Vello ou vella	Vellas e vellos	As e os vellos	As vellas e os vellos
--------	--------------	--------------	----------------	-----------------	----------------	-----------------------

Voluntarios

voluntariado	Persoa voluntaria	Voluntaria ou voluntario	Voluntarias e voluntarios	As e os voluntarios	As voluntarias e os voluntarios
--------------	-------------------	--------------------------	---------------------------	---------------------	---------------------------------

W

Web de visitante

Web de visitantes	Web da visitante ou do visitante	Web das visitantes e do visitantes	Web das e dos visitantes	Web das visitantes e dos visitantes
-------------------	----------------------------------	------------------------------------	--------------------------	-------------------------------------

X

Xefe

Xefatura	Xefa ou xefe	Xefas e xefes	As e os xefes	As xefas e os xefes
----------	--------------	---------------	---------------	---------------------

Xefe de servizo

Xefatura de servizo	Persoa responsable do servizo	Xefa de servizo ou xefe de servizo	Xefas de servizo e xefes de servizo	As e os xefes de servizo	As xefas de servizo e os xefes de servizo
---------------------	-------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------	---

Xestor

Xestión	Persoa xestora	Posto de xestión	Xestora ou xestor	Xestoras e xestores	As e os xestores	As xestoras e os xestores
---------	----------------	------------------	-------------------	---------------------	------------------	---------------------------

As imaxes desempeñan un papel fundamental. A través delas estase a comunicar constantemente e a transmitir mensaxes e valores concretos. A combinación dos textos e as imaxes deben ser coherentes co obxectivo final de aportar mensaxes baseadas na igualdade de mulleres e homes.

As imaxes presentan unha parte de toda unha realidade e faino dunha maneira fragmentada e selectiva. Se as imaxes non se corresponden facilmente co que se nos conta, hai que facer un gran esforzo interpretativo e poida que se perda parte do contido verbal ou se mal interprete. Por esta razón, é tan importante que o texto se axuste ás imaxes e viceversa.

Unha imaxe pode axudar á comprensión, ser explicativa, facer un reforzo dunha idea, suxerir algo ou moitas máis opcións. Este abano de posibilidades amosa a riqueza das imaxes e o uso que pode facerse delas.

A Administración ten un papel responsable en todo isto para que as imaxes que difunda a través dos múltiples formatos dos que dispón estean en consonancia co discurso non sexista. Por exemplo, se nunha oferta de traballo di “Necesítase persoal de limpeza”, pero na imaxe só aparecen limpadoras, é fácil que interpretemos que se trata dun reclamo de traballo só para as mulleres.

Os estudos de xénero constataron como existe unha tendencia a usar imaxes de varóns fundamentalmente para as funcións de explicación, reiteración, reforzo é dicir, asóciase a imaxe masculina con autoridade, credibilidade, coñecemento... Pola contra, as imaxes de mulleres están asociadas ao estereotipo de estética, actividades lúdicas, e aspectos que están relacionados co feito de resultar suxestivos.

Polo cal se falamos dun bo uso non sexista da imaxe de homes e mulleres, ou o que denominamos “tratamento igualitario da imaxe” débese utilizar indistintamente persoas dun ou doutro sexo independentemente da función que persiga para evitar reforzar estereotipos caducos.

A modo de exemplo moi doado de identificar resulta o uso que se fai das imaxes de homes e mulleres na publicidade, que para anunciar un mesmo produto non tratan as imaxes das mulleres cos mesmos canons que as dos homes. Quen controlan o mundo da tecnoloxía e da imaxe saben exactamente que mensaxes emiten para conseguir un determinado resultado.

A través das imaxes:

- Rachamos cos roles e estereotipos
- Favorecemos novos papeis tradicionalmente asociados as mulleres ou homes
- Acabamos coa figura masculina como representación do mundo

... Como identificar o sexismo e a exclusión a primeira vista?

Exemplos:

- ⇒ A maioría das mulleres atenden ao modelo de muller nova, delgada e atractiva, o cal non é unha representación real da diversidade das mulleres; Temos que intentar chegar a toda a poboación polo cal hai que representar a pluralidade (idade, sexo, etnia, estrato social, etc.).
- ⇒ A miúdo utilízase a imaxe masculina xenérica en ámbitos onde a muller aínda é unha excepción, moitas veces as mulleres aparecen como axudantes dos homes e en traballos "feminizados"...

Claves:

Visibilizar ás mulleres evitando a figura masculina como modelo xenérico de representación de todos os seres humanos.

Indicadores para a comprobación dunha comunicación iconográfica incluínte

Do mesmo xeito que nos outros bloques, ofrécense unha serie de recomendacións para a consecución dunha comunicación iconográfica incluínte, a través destas preguntas podes obter as respostas para un uso correcto das imaxes.

PREGUNTATE/SE:

- **As mulleres comparten o protagonismo cos homes?**
- **Visibilízase aos homes en ámbitos privados e actividades domésticas tradicionalmente relacionadas coas mulleres?**
- **Visibilízase ás mulleres en ámbitos públicos e en actividades tradicionalmente relacionadas cos homes?**
- **Hai unha frecuencia paritaria de aparición de homes e mulleres?**
- **Móstrase a pluralidade de mulleres e homes que existen na sociedade, non só modelos ideais?**
- **As mulleres aparecen como persoas con autonomía nalgúns ámbitos (tecnoloxía, infraestruturas, etc.), aparecendo como únicas protagonistas nas imaxes?**
- **Aparecen mulleres compartindo protagonismo con outras mulleres?**
- **Móstranse iconas inclusivas e plurais: representando ambos sexos ou de valor neutro, xenérico ou abstracto?**

Como evitar o sexismo na comunicación dixital

A páxina Web dunha organización é a súa carta de presentación, polo que debe ser un instrumento de cambio para a plena participación de mulleres e homes. Segundo establece a Lei Orgánica de Igualdade de Oportunidades entre mulleres e homes, no artigo 28, dedicado á "Sociedade da Información", para a inclusión dunha comunicación non sexista:

«Nos proxectos do ámbito das tecnoloxías da información e a comunicación, sufragados total ou parcialmente con diñeiro público, garantirase que a súa linguaxe e contidos sexan non sexistas». A comunicación dixital institucional, do mesmo xeito que os demais ámbitos sociais, tende a invisibilizar ás mulleres. A presenza feminina neste espazo non supera a porcentaxe mínima establecida desde Europa para conseguir unha sociedade igualitaria e democrática en todos os espazos sociais, polo que é de vital importancia que a administración deseñe e avalíe adecuadamente o seu sitio web, e que o faga tendo en conta tanto ao conxunto da sociedade, como ás persoas usuarias da mesma.

Como identificar o sexismo e a exclusión a primeira vista?

CANDO SE USA...	ALTERNATIVAS
Benvido...	Dámosche a benvida...
Atención ao usuario	Atención a usuarios/as
Está rexistrado?	Xa tes conta?
Espazo do contribuínte	Espazo para contribuíntes
Quedarán matriculados no curso on-line	A súa matrícula no curso on-line será efectiva
Caixa de suxestións do cidadán	Caixa de suxestións da cidadanía

Recursos prácticos para construír unha comunicación dixital inclusiva e non sexista:

- 1 | *Aplicar o principio de transversalidade ou mainstreaming de xénero. É dicir, integrar a dimensión de xénero en todos os niveis, deseño, desenvolvemento e avaliación da páxina Web*
- 2 | *Usar de xeito adecuado a linguaxe e a iconografía, precisando un exame detido e consciente da implicación que teñen os medios de comunicación dixitais no mantemento ou eliminación das desigualdades entre homes e mulleres.*
- 3 | *Enfoque de persoa: Para que o contido Web vaia ben direccionado debe realizarse un estudo que identifique o tipo de persoas que son usuarios ou usuarias potenciais do mesmo. O enfoque de persoa, pon ás persoas en primeiro plano, mostrando así as similitudes, diferenzas e desequilibrios entre mulleres e homes, permitindo establecer modelos representativos da realidade, o cal favorecerá á igualdade de oportunidades.*
- 4 | *Contar cun equipo técnico con perspectiva de xénero. Debe garantirse un equipo técnico que teña en conta a perspectiva de xénero no desenvolvemento informático do sitio Web, e que, ademais, garanta o principio de igualdade de oportunidades na organización do equipo e do traballo técnico que se leve a cabo.*

Alario, Carmen; Bengoechea, Mercedes; Lledó, Eulalia; Vargas, Ana. "Nombrada en femenino y masculino". Madrid: Instituto de la Mujer. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales (serie lenguaje nº1). 1995

Bermudez Blanco, Manuel; Cid Fernández, Alba. "Criterios de linguaxe non sexista" Santiago de Compostela: Servizo de normalización lingüística. Universidade de Santiago de Compostela.

Bringas López, Ana; Castro Vázquez, Olga; Fariña Busto, María Jesús; Suárez Briones, Beatriz. "Manual de linguaxe inclusivo no ámbito universitario". Vigo: Unidade de Igualdade da Universidade de Vigo 2012.

Castro Vázquez, Olga. "Medios de Comunicación e linguaxe non sexista. Foro Internacional sobre Comunicación e Xénero" (2006, Pontevedra) Pontevedra. 2007

"GUÍA DE COMUNICACIÓN INCLUSIVA". Deputación de Pontevedra. SEP 2017

"GUÍA PARA UN USO IGUALITARIO Y NO SEXISTA DEL LENGUAJE Y DE LA IMAGEN EN LA UNIVERSIDAD DE JAÉN" Susana Guerrero Salazar, Jaén, Octubre de 2012

"GUÍA PARA EL USO INCLUSIVO DEL LENGUAJE EN EL AYUNTAMIENTO DE MADRID Y SUS ORGANISMOS AUTÓNOMOS. Ayuntamiento de Madrid

"GUÍA PARA UN USO IGUALITARIO DEL LENGUAJE ADMINISTRATIVO. Marta Concepción Ayala Castro Susana Guerrero Salazar Antonia María Medina Guerra. Diputación de Huelva. 20016

Izquierdo Benito, María Jesús. "Del elogio de la diferencia y la crítica de la desigualdad a la ética de la similitud". Revista de Sociología (nº 59, 1999) Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. Departamento de Sociología. 1999

"LENGUAJE ADMINISTRATIVO NO SEXISTA" Instituto Andaluz de la Mujer

Lledó Cunill, Eulalia. "El sexismo y el androcentrismo en la lengua: análisis y propuestas de cambio". Barcelona: ICE Universidad Autónoma. 1992

Lledó Cunill, Eulalia. "Las profesiones de la A a la Z. En femenino y masculino". Madrid: Instituto de la Mujer. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales (serie lenguaje nº4). 2006

MANUAL LENGUAJE ADMINISTRATIVO. INAP, 1990.

Méndez Miras, Ana; Sasian Villanueva, Itxaso (coordinación general). "Nombrada en femenino y masculino. Madrid: Instituto de la Mujer. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales (Serie lenguaje nº 3). 2006

Aplicación para unha linguaxe non sexista:

<https://www.exeria.net/>

Recomendación para uso da linguaxe non sexista:

<http://igualdade.xunta.gal/gl/content/linguaxe-non-sexista>

<http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001149/114950so.pdf>

<http://www.inmujer.gob.es/servRecursos/formacion/GuiasLengNoSexista/Guias.htm>

<http://www.mujeresenred.net>

